

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, oglasnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije se pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ministra Aehrenthal in San Giuliano v Ištu.

ISL 1. Cesar je vsprejel v avdienci ministra za unanje stvari grofa Aehrenthala ob 9.30 predpoludne. Ob 10.45 se je v dvorni kočiji podal v cesarsko vilo italijanski minister za unanje stvari v spremstvu svojega kabinetnega načelnika barona Fasciottija. Ob 11. uri je bil minister v avdienci pri cesarju. Preden se je minister odpeljal, so se v hotelu Bauer fotografirali vsi udeležitelji sestanka, to je, oba ministra, poslanika in kabinetni načelniki.

ISL 1. Avdiencia ministra di San Giuliano je trajala nad pol ure. Tekom avdiencie je podelil cesar italijanskemu ministru veliki križec Leopoldovega reda. Okolu 11.45 se je San Giuliano povrnil v hotel. Cesar je podelil baronu Fasciotti-ju Fran Josipov red, ki mu ga je izročil grof Szapary. Oba ministra, oba poslanika in oba kabinetna načelnika so bili povabljeni k cesarju na obed.

Slavnosti na Cetinju.

CETINJE 1. Včeraj je dospela v Bar grška eskadra, na kateri sta se nahajala grški prestolonaslednik Konstantin in njegova soproga. Popoldne sta prestolonaslednik in prestolonaslednica došla na Cetinje, kjer sta bila svečano vsprejeta. Sinoči je kraljevska dvojica priredila dvojici na čast večerjo, na kateri je kralj Nikola nazdravil grškemu kralju in kraljici, vsej grški kraljevi rodbini in grškemu narodu.

CETINJE 1. Tukajšnja občina je priredila včeraj velik banket za vse tukaj mučeče se goste in zastopnike inozemskih častnikov. Po pozdravnem govoru župana in govoru ogrskega Srba Polita je bil v slavnostni dvorani vladne palače ples, na katerem je bilo 8000 oseb. Na plesno zabavo so prišli tudi kraljevska dvojica, kraljevska rodbina in njihovi gostje. Včeraj je kralj Nikola povabil na obed nekoliko diplomatov, med temi tudi avstroogrškega odposlanca barona Gressla. Kralj Nikola je napil cesarju Fran Josipu in njegovi hiši.

Potres.

DUNAJ 1. Potresni aparati centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko so zabeležili v minoli noči dva srednje močna potresa. Prvi, bližnji potres v daljavi okolu 600 km, je pričel ob 7. uri 59' zvečer, drugi, daljni potres oddaljen okolu 9300 km je pričel pa ob 1 uri 57 minut zjutraj.

Žrebanje.

DUNAJ 1. Na današnjem žrebanju sreček ogrskega rdečega križa je glavni dobiček 20.000 K zadela serija 7336 št. 89. Glavni dobiček sreček Bazilike 20.000 K je zadela št. 283.243.

Mednarodni socijalistični kongres.

KODANJ 1. Mednarodni socijalistični kongres je otvoril danes predpoludne svoje plenarne seje, kateri smejo prisostvovati tudi poročevalci listov.

Angleška misija v Belemgradu.

BELIGRAD 1. Kralj Peter je danes vsprejel v slovesni avdienci angleško specijalno misijo pod vodstvom lorda Roberta, ki je kralju Petru naznanila nastop na vladu kralja Jurija. Lord Roberts je včeraj z angleško misijo prisostvoval vajam srbskih čet na beligradskem vežbališču.

PODLISTEK.

Kleopatra.

Zgodovinska slika. — Spisal Ivo Trošt.

1. Puščava molči in sanja.

Puščava molči in sanja lepe sanje o minuli slavi, o veličju Faraonov. Libijska puščava je videla vse Nemesove vojske, slišala vzdihne in pesmi, ki so jih pošiljali Jehovi zasluženi Jakobovi sinovi, želeči nazaj v svobodno naravo k svojim čredam; videla je Libija njih solze, prešlela kaplje krvi in do vrha premerila bolest Izraela ob silnih piramidah. Minilo je, in ti Egipt — man vse — črna zemlja, kaj imaš od tega? Tvoja moč je zlomila tvoje sile, kakor si jih ti prej trl drugim.

Po jasnem azuru se vspenja polni mesec, ki je gledal z istim škodoželjnim licem že rod Abrahamov, ko je planil — sicco vestigio, kakor poje Jeremija — skozi prekop vode Rdečega morja in za njim Faraonova vojska. Režal se je polni mesec tedaj vojaški sili Ramzesa II., ki je drl za Izra-

Osijek 1. Na vojaških vajah v djakovski okolici je polkovnik 14. pešpolka Fran Schreiber padel s konja in se močno poškodoval. Težko da okreva.

Pariz 31. Sinoči je umrl člen francoske akademije Albert Vandal.

Taškend 1. Kan Kive je umrl za srčno kapjo.

Petrograd 1. Ministerski predsednik Stolipin je včeraj odpotoval v Sibirijo in v Vladivostok.

Petrograd 1. — Predvčerajšnjem je v kronstadtski luki jahta, na kateri se je nahajal minister mornarice, trčila skupaj s podvodnim čolnom. Utonil je en mornar.

Kje tiči zlo?

(Dopis).

III.

Vzemimo pa sedaj položaj boljšega posestnika, ali celo tako imenovanega veleposestnika v naši deželi! Tudi temu je stanje neznosno.

Delavcev ni dobiti za drag denar; in če si jih dobiš, so ti tako objestni glede dela in izbirični o hrani, da v resnici ne ukazuje več gospodar delavcem, ampak nasprotno: delavci gospodarju. Pri nekaterih, manje prijetnih delih se pa kar naravnost upirajo in gospodar delaj sam, če hočeš imeti delo izvršeno, ali pa pusti!

Predaleč smo morda zašli od začetne svoje naloge, ali stvar je tako resna, da zaslužuje, da se peča z njo širja javnost, da jo izvedo razumniki vseh stanov; kajti ta črv, ki tako močno razjeda naše narodno in družabno življenje, grize naravnost na korenini (na kmečkem stanu), in ko bo izpodjedena korenina, pade ali vsaj usahne vse drevo.

Z draginjo mesa je izražena dandanes splošna draginja živil. Ljudstvo je gladno in beži, kamor kerlo more, da se le izogne temu neznosnemu položaju, v katerega nas je pripravila brutalna nasilnost močnejšega nad šibkejšim, in katera nasilnost je stara kakor človeška omika in človeški rod sam! A ta nasilnost je se znala od časa do časa modro leviti, nadevati si drugačno ime in oblačiti se v drugo oblačilo. Dandanes ji pravimo svoboda pridobivanja, liberalizem, oblečena v napredek in odeta z moralo in vero.

Da bi se tolikim zlu prišlo v okom še za časa, trebalo bi najrazumniših, najpoštenjših mož vseh dežel in narodov, ki bi si stvar vzeli k srcu in dobrohotno delovali drug z drugim, bodi dejanski z nasveti na sestankih, bodi v tisku.

Tako bi se znale počasi razmere bolj šati, in človeštvo bi se morda izognilo strašni katastrofi, v katero dere sedaj — v splošno svetovno vojno.

Mesto tega vidimo, da si prilaščajo pravico do besede nekateri stanovi in še izmed teh kar samo nekatere osebe, ki se ne morejo sklicevati na poznanje položaja (kar je nemogoče), ampak sklicujejo se na avtoriteto.

Država, imajoča 6760 kvadratnih mirjametrov površja, daja na tem prostoru dom 47 milijonov prebivalcev, ki so si že po naravi tako različni med seboj. Razven tega razjedajo njihovo jedrnatost še beda in razne medsebojne šikanje.

Tem prebivalcem hoče ugoditi peščica birokratov, ki se shajajo od časa do časa v posebne seje.

To je — centralna vlada si domišljuje,

elci v vodeno sotesko. E, vedel je stari vedež, da bodo pili vodo Rdečega morja nepremagljivi Egipčani. Minulo je tudi to in tudi Ramzes ni zbral nove vojske, da bi šla za Abrahamovim rodem v puščavo. In vendar se je valjal ta rod na sinajskem polotoku debelih 40 let v tvoji najbližji soseščini. Ali ga nisi videl, o Egipt?

Veličastna noč širi svoje peroti nad ravno, bogato in rodovitno pokrajino ob Nilovi delti, noč brez oblaka, brez meglice. Prebivalstvo po vaseh in mestih počiva. — Polje kima v polnu. Nil se leno pomika proti morju. Tam pa odseva močan žar, svet kakor da gori Aleksandrija: v mestu je vse živo. Meščani imajo noč za dan zlasti sedaj, ko praznujejo Oktavijanovi vojaški zmagi nad domačimi četami Antonija Avgusta, ki se je sem zatekel s kraljico Kleopatro po nesrečni bitki pri Akciju (31. pr. Kr.)

Libija molči in sanja o slavnejših časih, o porazih, ki jih je Egipt prizadel močnejšim sosedom. O teh časih nam govori jasno in razločno mnogo spomenikov, na pol podrlih in zapuščenih templjev, razpalih svetlišč in duhu časa kljubujoča vrsta piramid in vitkih obeliskov. Pred nami sloni na srednjevisokem podstavku velika vprašujoča

da je dorasla za rešitev vsakega vprašanja in tako tudi draginjskega.

Od kod pa dobivajo ti gospodje v središču države svoja navodila, podatke ali informacije? To dobivajo od političnih oblastij iz vseh kronovin. Da kak c. kr. namestnik ali c. kr. deželni predsednik, ne more vedeti, kaj da kuhajo kmetje v zadnji hribovski vasi izročene mu upravne dežele, to bo umel vsakdo.

Zato se kronovine še nadalje razdeljene v manjše kose, v okrajna glavarstva, katerim stoji na čelu politične oblasti najnižje inštanca.

Tudi okrajni glavar še ne more poznati sam osebno vsega svojega okraja in vedeti za vse podrobnosti, zato potrebuje ljudi, ki mu poročajo o marsičem v okraju, o čemer se ne more prepričati sam in na lastne oči.

Vzemimo, da je ta političen funkcionar popolnoma vesten in pravičen v svojem poslovanju in goji pri vsem svojem delovanju najboljše namene. V tem slučaju bi mu bili najboljši informatorji občinski zastopi posamičnih občin v okraju s svojimi izvoljenimi župani na čelu.

Videti je nekako, da je zakonodajstvo v prvotnih časih tudi imelo pred očmi to lepo razmerje med politično oblastjo in avtonomno upravo občin.

Toda tu sta si bila nasproti postavljena dva navidežno enakovredna faktorja, od katerih pa dejansko eden nadvladuje gorastno drugega.

Država je postavila na čelo svoje upravne ednote, okrajnega glavarstva, akademično izobraženega jurista; kmečka občina postavlja temu nasproti preproste kmetiča, ki mnogokrat komaj za silo čita tisek v svojem molitveniku, se le z veliko muko in mnogimi pripravami podpisuje, a o kakih daljnih uradnih zmožnostih ni govora pri njem.

Naravno je, da je ugled občinske samouprave v teku let vedno bolj padal in da dandanes to samoupravno korporacijo vlada vpošteva le v toliko, v kolikor jo ravno potrebuje za izvrševanje izročnih je poslov.

Neki političen uradnik je menil o neki priliki:

„Več verujem poročilu enega žandarja, nego poročilu 99 županov kmečkih občin; kajti če dobivam iz obeh teh virov različna poročila o eni in isti stvari, in grem potem sam osebno preprčati se o resničnosti, tedaj je vedno županstvo ono, katero pači resnico.“

Britka in huda je resnica, ki sem jo tu navedel, in le hvala Bogu, da so tudi častne izjeme med našimi županstvi, a te častne izjeme so preredke, da ne morejo nikdar popraviti tega, kar so v teku let zagrešile v splošnosti te naše avtonomne korporacije!

Za združenje narodnih sil.

Od obeh strani češkega tabora se oglašajo klici po ujedinenju narodnih sil na dunajskem bojišču. V nedeljo se je vršil v Roztežu pri Kutnigori ogromno obiskan shod — bilo je navzočih več tisoč ljudi, — na katerem je govoril agrarni poslanec Josip Svějk o sedanji politični situaciji, deželni posl. Bloček pa o narodnogospodarskih stremeljenjih.

Soglasno vsprejeta resolucija izraža željo po mirnem skupnem življenju vseh slojev naroda, po reviziji skupnonarodnega

slinga — pravilna ženska glava z levjim telesom, že tisočletja sama sebi nerazrešena zagonetka. Gleda in ne vidi ničesar; danes ne vidi niti svoje sence; zakaj mesec jo obseva malone navpično z neba in sfinga zre nepremično in vprašujoče proti Aleksandriji. Morda nam hoče naznaniti, kje se je sedaj strnila slava nekdanjega Egipta z rimsko mogočnostjo, dočim ljudstvo zaman ugiblje o rešiteli. To ljudstvo egipčansko, samo med seboj needno, zmešano s sosednjimi narodi — samo zase labirint. In njegova kraljica, poslednja Ptolomejka Kleopatra s svojo večno ali baje neminljivo lepoto: ali ni podobna sfingi, ki gleda prešinjujoče vsakogar, a ne pove ničesar, ne izve ničesar, zaverovana zre svojo lepoto in slavno bodočnost svojih otrok. Ali je pozabila nekdanjo egipčansko slavo? Bogovi so jo obdarovali z lepoto, duhovitostjo, z bogastvom in z vojaškim pogumom. Ali ni ujela opreznega Cezarja in sedaj Antonija? Kaj odlašaj? Ali se jej ne posreči, da zaje v ljubavne mreže tudi Oktavijana? Zmagalec gotovo misli v svoji rimski ošabnosti, da jo je ukrotil, kakor je doslej ukrotil Rim še vsakogar; pa se vara požrešna volkulja, če se ni varala še nikoli. Tako misli Kleopatra.

programa, čegar izvajanje naj združi vso češko delegacijo v državnem zboru in v deželnih zborih češke krone ter naj dovede do zveze s trdno organizacijo in disciplino. Le po tej poti in v sporazumljenju z drugimi slovanskimi klubi bo možno rešiti toliko češko kolikor slovensko vprašanje v tej državi sploh.

Na nekem shodu v Litomišlu pa je posl. Klofač vnovič nastopil za skupno češko politiko na Dunaju ter je ponovil, da doma le bode konkurenca med strankami in boj na polju kulturnega socialnega in gospodarskega napredka! Na Dunaju pa, na podiju naše vnanje politike, se moramo predstavljati kakor enotna zveza, moramo govoriti potem skupnih izjav ter se braniti in napadati s skupnimi čini.

Naglašal je, da ga k temu klicu ne sili slabotnost ali malodušnost. Ne, s takimi pozivi se njegova dvigajoča se stranka agitatorično le slabi ter jemlje nje poslancem samostojnost. Ali narodni interes treba staviti nad strankarsko korist. Narodno čutstvo ga sili, da nastopa za jednoten klub v državnem zboru.

Spremembo sedanjega sovražnega vladnega zistema moramo v doglednem času izsiliti le z enotno, svojega cilja svesto si akcijo v parlamentu. Zato ne prenehamo s klicem po ustanovitvi jednotnega kluba.

Ce radikalni Klofač tako govori, potem menda ne treba še le govoriti slovenskim poslancem o tem, kaj jim vleva narodna dolžnost.

Domače vesti.

„Straža“ o Hribarju. Članek „Hribar“ zaključuje mariborska „Straža“ tako-le:

„Prezreti pa tudi ne smemo, da gre Hribar kot slabšeji v boj proti Schwarzu. Na Hribarju je obviselo očitanje, da je on dal pozvati pri septembrskih dogodkih vojake na ulico in da je torej on morilec Adamiča in Lundra, ne pa Schwarz, katerega je skrajna krivila vsa liberalna stranka. Oražnove krvave manšete bi se morale potisniti morilcu Hribarju pod nos. Septembski dogodki so še vedno najvišjim krogom v spominu, ki ne pozabijo, da je vojaštvo streljalo na mirne državljane. In to vojaštvo je zahteval Ivan Hribar. Pozneje je značajni mož hotel to utajiti, a se mu je dokazalo nasprotno, in tudi to je naredilo zelo slab utis na zgoraj.“

Kaj naj rečemo? Človek, ki ga je rodila slovenska mati in ki piše tako o lastnem krvnem bratu v takih časih in ob takih okoliščinah, je: ali zblaznel, ali pa je prodal telo in dušo sovražnikom lastnega naroda!!

Denimo tudi, da je res, da je Hribar prosil vojaštvo. Gotovo pa je storil to le z namenom, da vojaštvo prepreči izgrede. Mari je Hribar velel vojakom, naj streljajo na ljudi?!

Le peklenško zlobna in do svojih globin pokvarjena duša more izvajati iz tega, da je Hribar morilec!

Schwarz ni kriv — Hribar pa je morilec. To trditve osvetlja položaj z bengalično lučjo. Ko človek doživlja take stvari, skoro da bi se moral sramovati, da je Slovenec!

Ricmanjsko postajališče. Komaj se je posrečilo z velikim trudom doseči otvorene postaje pri Sv. Ani, se že širi govorica, da namerava železniška uprava opustiti postajališče v Ricmanjih. Prebivalci bližnjih

Ledenomrzlo je njegovo srce, prav rimsko hladni so njegovi odgovori in mrk mu je pogled kakor rimskemu orlu, toda Kleopatra pozna vse rimljanske slabosti, pozna njegovo duhovitost in slast orientalske lepote. Oktavijan je človek, je Rimljan. Torej mu niso neznane razuzdanosti svetovnega mesta, ki je o njem trdil že Fugnota, da je celo na prodaj, ko bi se le kupca našlo zanj.

Sfinga pred nami je oživela.

Iz njenih prsi je priplazil črn rob kakor peklenščak. Kje se je vzel? Izginil je med nizkim grmičevjem. Morda ga je poslala Kleopatra. Sfinga je namreč tovarišica svoji dvojnici na nasprotni strani zarasle steze, ki vodi v mavzolej kraljice Kleopatre — njen nagrobni spomenik, ki ji je bil pa še za življenja varno pribežališče. Malo, skoro nizko svetišče ima v svoji globini neznane čare in tajnosti.

Le z zvijačo je zasledil Oktavijan tukaj svojo nasprotnico, potem, ko se je v Aleksandriji udala Antonijevo posadka. Od tukaj je začela zvita Ptolomejka raztezati po Oktavijanu svoje mreže, da ga privabi v svoje naročje. Ali je res premagana? Ne. Njena lepota je bila še vselej zmagovala. — (Pride še).

vasi so vsled tega zelo razburjeni, saj bi bila res znatna škoda, ki bi jo vsled tega občutili ne samo Ricmanjci, temveč tudi bližnje okolišanske vasi: Katinara, Lonjer, Bazovica in druge.

V tej stvari se je včeraj obrnila deputacija rečenih vasi na drž. poslanca dr. Rybářa in ga naprosila, naj intervenira na železničnem ravnateljstvu.

Dr. Rybář je tudi res takoj poizvedoval na ravnateljstvu in doznal, da se je pač o stvari razmišljalo, da se pa ni do sedaj še nič novega ukrenilo. Zadal je naposled zagotovilo, da se ga o eventualnih nadaljnjih korakih takoj obvesti. Dr. Rybář je še opozarjal na škodo in krivico, ki bi se go-dile interesiranim vsem, zlasti pa Ricmanj-cem, ki so svoj čas prispevali znaten zne-sek za postajno poslopje.

S svoje strani moramo le izraziti svoje veliko začudenje, da se je sploh moglo priti na tako misel, ko je vendar znano: kake važnosti je ricmanjsko postajališče za naše kmeti iz dotičnega dela okolice in iz bližnje Istre.

Iz okrajne bolniške blagajne. Prejeli smo od delavca zaposlenega v ladjedelnici pri Sv. Marku:

Pod tem naslovom je prinesla „Edinost“ od dne 25. minolega meseca notico, v kateri je bilo rečeno, da je Matej Križmančič iz Bazovice prišel v uredništvo in tožil, kako da si je na delu pretegnil križ, a kako da ga zdravniki okrajne bolniške blagajne nočejo priznati bolnim.

Na to notico je imenovana blagajna priobčila v „Edinosti“ pojasnilo, da je bil delavec Matej Križmančič vsprejet v pod-pornino in da je bil kar štiri — pomislite! — štiri dni v podpori! Meni ni znano, je-li ta delavec res dobil štiri dni podpore ali ne; zdi se mi pa neverjetno, da bi moglo pre-tegnjenje križa ozdraviti v času štirih dni. Da se ni prizadetemu res zgodila krivica, ne verujem, da bi bil prišel tožit v ured-ništvo „Edinosti“, kajti Slovenec je — kakor znano — vedno najbolj potrpežljiv... osel. Saj pravi pregovor, da, kdor je predober, je oslu podoban!

Jaz se ne bi prav nič vtikal v to stvar, da se ni tudi meni in mnogim drugim mojim tovarišem godila enaka krivica. — Odgovor blagajne, iz katerega bi izhajalo, da okrajna bolniška blagajna ravna pravilno s svojimi člani, mi daja povoda, da tudi jaz napišem par vrstic.

Pred dvema tedni sem se prijavil v okrajni bolniški blagajni bolnim. Preiskovala sta me dva zdravnika (žal, da neznam njih imen) in sta izjavila, da sem res bolan, a da vseenako lahko delam.

Jaz sem protestiral proti temu, toda nič ni pomagalo: napisala sta mi „ricetto“ in velela, naj na delu pijem vsaki dve uri od tega zdravila.

Ker pa nisem mogel delati, sem ostal doma celih deset dni in se zdravil pri dru-gem našem zdravniku brez nikake podpore od strani okrajne bolniške blagajne.

Dovoljujem si vprašati predsednika okrajne blagajne, g. Chiussija: Kako naj bi bil delal, ko sem bil tako šibek, da niti orodja nisem mogel prenašati?! In, četudi bi ravno mogel delati, kako naj bi prenašal flaše z železnim orodjem? In ako bi pustil zdravilo v fužini, kako naj bi zapuščal vsako-toliko delo, ker se na akordu malo služim in so delovodje vedno za delavci?!

Mari misli g. Chiussi, da smo mi de-lavci uradniki, ki sedijo vedno za mizo in ki imajo zdravilo lahko vedno pred nosom?!

In kdo plača mene za teh deset dni? Brez podpore sem bil in vrhu tega sem moral še drugega zdravnika plačevati. Nu, jaz sem še zmogel to, ker sem samec. Kaj pa oni drugi, ki so družinski očete, ki ži-vijo na delavnem zaslužku, od katerega ubogi otročki pričakujejo kruha?! Ti so težje trpeli!

Malo več človekoljubja, g. Chiussi, pa manje besedi! Vi morda niti ne veste, kako ravna Vaši zdravniki z u b o g i m i delavci-trpini!!

Zagotavljam Vam, da v drugem slučaju drugače pokažem zobe!

Prizadeti.

Vspreh NDO. v mestni plinarni. — Kakor smo že poročali, je v zadnjem času zavladalo med delavstvom v mestni plinarni velikansko razburjenje vsled neutemeljene odpuštnice delavstva. Predvčerajšnjim je N. D. O. zopet intervenirala pri g. županu. Opoldne sta se podala k g. županu dr. Slavik in dr. Mandić in končni vspeh je bil, da je g. župan obljubil, da bodo odpušteni delavci zopet sprejeti na delo.

N. D. O. je s tem vspehom lahko zadovoljna, kajti dosegla je, kar je zahteva-la. Ta vspeh pa obenem pomenja tudi še nadaljne vspehe NDO. v mestni plinarni, kajti led je prebit in NDO. bo nadaljevala svoje delo za koristi plinarniškega delav-stva z vso verno in vstrajnostjo.

Razpisani štipendiji. Na kmetijski šoli Francisco Josephinum v Mödlingu je oddati s prihodnjim šolskim letom štiri štipendije po 500 kron in sicer en štipendij, ki je ustanovljen iz cesarjeve privatne bla-gajne in ki nosi cesarjevo ime, en štipendij kmetijskega ministerstva in dva štipendija nižjavevstrijskega namestništva. Do slednjih dveh štipendijev imajo pravico le učenci, ki so pristojni na Nižjavevstrijsko. Dalje sta za

vrtnarsko šolo Elisabethinum, ki je zvezana z omenjeno šolo, oddati za enoletni tečaj dva državna štipendija po 500 kron, ki no-siti ime cesarja in pokojne cesarice Eli-zabete.

Prošnjo je vložiti do 10. sept. t. l. pri ravnateljstvu kmetijske šole v Mödlingu.

Natančnejši pogoji so razvidni iz toza-devnega uradnega razpisa.

Tržačani! Slovenci iz mesta in oko-lice! V nedeljo, dne 4. septembra t. l. pri-plujejo v Trst s posebnim parnikom puljski Hrvati pod zastavo NDO. Njihov prihod je napovedan okrog 10. ure in pol dopoldne na pomolu št. IV. (blizu ribjega trga).

Tržaška NDO je nameravala sprejeti svoje brate iz Pule s čim večjim sijajem, z godbo in modro zastavo NDO na čelu imel se je pomikati velikanski spreved sobojev-nikov, za isti smoter po tržaških ulicah.

Toda — ne!

V svojem fanatizmu podivjani laški časopisi, razni mazzinianski in „svobodomiseln“ pobalini, nahujskana politična druhal uprizorili so ostudno, nekorektno gonjo proti našemu nedolžnemu delavskemu izletu — in vse to v imenu lastva tržaškega ozemlja, v znamenju dvatisočletne kulture!

In — cesarska vlada je smatrala v očigled tega kulturnega naroda nevredne gonje za potrebno, da v interesu javnega miru in reda omeji našo slavnost na način, da je prepovedan naš nastop z zastavami, godbo, da celo z nepolitično delavsko zastavo NDO. Potisnili so parnik puljskih izletnikov na pomol IV. v prosto luko!

Slovenci! Postopanje merodajnih čini-teljev je pač tako, da bi najboljši odgovor od naše strani bil:

odpoved slavnosti!

Tega NDO ne more storiti, ker je že najela parnik za izlet v času, ko vlada ni bila še odredila rečene omejitve. NDO pa tega tudi noče storiti, svesta si, da bi samo stem storila veliko uslugo tistim, ki jim je naš izlet trn v peti.

Slovenci iz mesta in okolice! Prepove-dali so nam marsikaj, a prepovedati nam ne morejo, da nastopamo na tržaških, naših tleh. **Mesto zastav in godeb naj govori slo-venska domača množica.**

Vsi ob pravem času na pomol VI v prosti luki!

Vsi na krov!

Trst, dne 1. sept. 1910.

Odbor NDO.

Strahovito se razburjajo časnikarski mazači v „Piccolovem“ uredništvu, ker se vlada vendar noče udati njihovemu hujskanju in kratkoma prepovedati izleta puljske NRO v Trst.

Zlasti jih bode zaključek našega vabila k sprejemu — „Dne 4. septembra: Naprej zastava Slave!“ Sami pa konstatirajo z ne-kim posebnim zadovoljstvom, da vlada ne dovoljuje vsprejema z razvitimi zastavami in in godbo.

No, mi smo že povedali svoje k tej odredbi naše visoke c. kr. vlade in ne bomo ponavljali onih svojih besed, pač pa ponav-ljamo sledeče: *narodno delavstvo ni imelo in nima namena, da bi izzivalo, da bi mo-tilo javni mir in red. Ima pa po avstrijskih zakonih, vsprejetih po ljudskem zastopstvu in potrjenih po ustavnem vladarju avstrijs-kem, ki je slovesno prisegel, da se bodo v avstrijski državi enako čuvala ustavne pravice vsakega posamičnega in vseh držav-ljanov, pravico, da vsprejemajo v svoji sredi svoje tovariše!*

Na svojih rodni tleh imamo to pravico, in tržaška tla so naša rodna tla. — Naj se razburjajo potem pri „Piccolu“, kakor se hočejo, naj sklicujejo protestne shode proti nam, kakor se jim zdi, s tržaških naših rod-nih tal nas ne spravi niti „Piccolovo“ huj-skanje niti vik in krik nezrelih mladeničev po premetnih shodih.

Pametni ljudje vedo, kaj pomenja slo-vanski delavec za Trst, in najti je takih pametnih ljudi tudi med našim italijanskim meščanstvom (in to v nemalem številu), ki strogo obsojajo „Piccolovo“ in mazziniansko gonjo proti našemu delavstvu. Naj torej le hujskajo in kriče, saj oslovsko riganje ne sega do nebes, kakor tudi mesec mirno plove nad psom, ki ga oblaja!

Tukajšnja „Banca popolare trie-stina“ je prišla v velike denarne zadrege. Banka je namreč v zadnjem času dala ve-likih posojil raznim industrijskim podjetjem, tovarnam itd., toliko tukaj kolikor tudi na deželi. Ko je ljudstvo doznalo o tej denarni zadregi, je začelo zahtevati nazaj svoje uloge, sosebno velik naval je bil v sredo. Govori se, da je morala banka izplačati okoli 2 milijona vlog.

Obletnica razvija zastave pevskega društva „Velesila“ v Škedenju.

Minolo nedeljo dne 28. avgusta t. l. zbralo se je na skromen poziv odbora ime-novanega društva toliko izbranega občinstva, večinoma iz domače vasi, dalje iz bližnje Magdalene, sv. Jakoba in tudi iz Trsta, da je bil prostran vrt gostilne „pri Kotalu“ (g. Iv. Sancina) napolnjen in zase-den do zadnjega prostora. Pa saj ni čuda!

Komu ni bilo znano že prej, da mu bo truden in strošek poplačan, čim je vedel, da nastopi vrla „Velesila“ s svojim znano-izvrstnim moškim pevskim zborom? A o tem pozneje.

Koncert, s katerim so slavili obletnico razvija društvene zastave, je obstajal iz

godbenih in pevskih točk. Na programu so bili pač srečno zbrani komadi, katere prve je izvajala škedenjska godba v splošno za-dovoljstvo, kar je občinstvo pokazalo z dolgotrajnim ploskanjem po vsaki točki; druge, pevske točke, je pa proizvajal ime-novani polnoštevilni pevski zbor. O tem bi bila vsaka beseda pohvale odveč!

Kako smo se naslajali na polnosti zbora, na preciznem izvajanju; divili se strogi disciplini in redu in konečno — ti slavčki, ti pravi umetniki z božjim darom, danim jim v krasnih, čistih, polnodonečih tenorih! Da ne delam krivice drugim pev-skim močem, omenil sem že prej, da se „Velesila“ zbor odlikuje po polnosti v vseh glasovih. A tenori! To so glasovi, na ka-tere je zbor lahko ponosen in ponosna je lahko vsa vas, vsa srenja, vsa okolica, da ima naša ožja domovina takih tenoristov. Saj je znano, da naši zbori po deželi na-vadno večinoma trpijo na pomanjkanju te-noristov; in kaj je dober tenor v zboru, to ve vsak, tudi neglasbenik. Zato čestitam „Velesili“ na takih pevskih močeh! Vsa čast pa tudi g. pevovodji V. Pižonu, ki zna iz res izvrstnega materiala vstvarjati tako popolno sliko! Vsemu temu je dala občinstvo izraza v frenetičnem aplavzu po vsaki točki.

Da se povrnem k godbi, omeniti mo-ram pohvalno, da je godba kos tudi težkim in krasnim opernim komadam; posebno me je vzradostilo, da godba koncertira tudi s skladbami, vzetimi iz naših boljših pesma-ric, tako iz one „Glasbene Matice“, „Kola“ in drugih.

Med koncertom je spregovoril zbra-nemu občinstvu vrli predsednik „Velesile“, g. Ivan Godina-Kudrič, pristrčno dobrodo-slično, omenjal je pomen našega slavlja in slikal v vzvišeni besedi važnost „Velesile“ za narodni obstanek. S sonornim glasom (kakor izboren baritoist) je zaključil govor s pristrčnim pozdravom in iskreno za-hvalo občinstvu, ki se je tako mnogošte-vilno udeležilo pomembnega slavlja.

Omeniti moram, da se je udeležil kon-certa močan oddelek „Slave“ iz bližnje Magdalene z g. poslanecem Miklavcem na čelu in več „Čitalničarjev“ od sv. Jakoba.

Oficijelni del je nekako zaključil gosp. poslanec Sancin z vabilom na tehtnico... (res, originalna misel) in to v prid domači podružnici družbe C. M. — Med vsem koncertom vladalo je najboljšo razpoloženje med občinstvom, razpoloženje, v katero je gotovo pripomogla — razen šaljive pošte in šaljive luterije, obe na korist naše Družbe, — tudi izvrstna gostilniška pos-trežba. Vsa čast pošturovalnim gospicam, ki so opravljale sicer nehvaležno delo si-tnih prodajalk usodnih loterijskih števil in službo ljubeznivih raznašalk šaljive pošte.

Okolu 8. ure je prenehal koncert in — zasvetilo se je okolu plesišča. In mladina, ta vedno čila in poskočna mladina, je storila pač „to svoje“ — kakor smo tudi mi nekajkrat...

In tako je zaključil narodno-zavedni Škedenj obletnico zgodovinskega dneva raz-vitja društvenega prapora, ki je ponosno vihral ves čas slavnosti nad svojim krdelom — dični „Velesili“.

L. I. Ric.

Nova ureditev hišnih števil v Ro-colu. Mestni magistrat naznanja, da prično dne 5. t. m. mestni uslužbenci nameščati nove politične številke na hišah oziroma hišnih vhodih v Rocolu. Kdor bi se temu protivil, bo kaznovan.

Neugodna uvedba. Prejeli smo: Naša občina si je omislila nek kamnoseški stroj, ki bi imel — mislimo — nadomestovati delo naših okoličanov. Ta stroj pa po mnenju vseh ne odgovarja v nobenem obziru. Kajti, predno je postavljen na mesto, so že stanov-janja v dotični ulici napolnjena smrdljivim dimom! Ali je morda to koristno v zdrav-stvenem oziru? Kaj še le, ko je stroj raz-gret in pripravljen! Začenja se koncert... to je ropot, ki ga niti zdrav človek ne more prenašati! Kako mora biti še le bol-nikom?! Stroj stane po moji sodbi svojih 20000 K. A ker je uposlenih zraven 6 mož, je strošek tolik, da se z delom stroja in-vestirani kapital nikakor ne obrestuje. Vsakdo je prepričan, da je bilo delo okoličanov ceneje in — veliko bolje in solidnejše. V tem pogledu niti primere ni. Če torej k temu prištevamo glavno — zdravju škodljiv smrad — in pa dejstvo, da so pri stroju nameščeni regnicoli — smo menda povedali dovolj o tem nesrečnem stroju.

Več stanovančev iz ul. S. Maurizio.

Afera s strupenimi pilulami pred ljublj. deželno sodnijo.

Pred ljubljansko deželno sodnijo se vrši te dni senzacionalna porotna razprava o poskušnem umoru s strupenimi pilulami na gospej Mariji Hamerlitz v Logatcu. Obtož-nica obtožuje Frana Hladnika, sinu rečene gospe, poskušanege zavratnega umora, javne posilstvo z nevarnim žuganjem, goljufije, poskušanege zavajanja k hudodelstvu obre-kovanja, pregreška zoper varnost lastnine; njegovo soprogo Emilijo Hladnik pa sokrivde na poskušnem umoru.

Oba obtoženca zatrjata svojo ne-krivdo. Fran Hladnik se vede povsem mirno, dočim je bila njegova soproga začé tkom

razprave silno potrta in je neprestano jo-kala.

Kaj dramatično in pretresljivo se je raz-vilo zaslišavanje prve priče, Marije Hamer-litz, matere obtoženčeve. Ne veruje v krivdo obtoženčev. Svojemu sinu odpušča vse. Med izpovedovanjem je priča planila k svo-jemu sinu ter ga jela s solzami objemati, kar je predsednik sodnega dvora oistro grajal.

Tudi priča Rudolf Hamerlitz, očem ob-toženčev, je izpovedal razbremenjevalno, češ, da je bil obtoženec le lahkomišljen. — Nina povoda, da bi koga sumil kakor storilca.

Tudi nadaljne priče so izpovedale več ali manje ugodno za obtoženca. Nobena ni uverjena, da bi bil Hladnik storilec. Med dosedaj zaslišanimi pričami sta bila tudi g. Ernest Pegan, trgovec iz Trsta in dr. Fran Irgolič. Zlasti ta poslednji je mnenja, da je bil Hladnik le žrtev sleparskih tržaških sensalov.

Tudi priča Ivan Bianzini, poštni oficijal iz Trsta, bratranec Hladnikove soproge, je izjavil, da je napravljval Hladnik nanj dober utis.

Najusodnejše za Hladnika so izpovedbe tržaškega sensala Capanna. Obdolžuje nam-reč Hladnika, da mu je nekoč pisal, naj mu preskrbi strupa, da zastrupi nekega psa. Priča je pripovedal o raznih finančnih in kupčijskih operacijah obtoženca.

Ta priča je bila zaslišana pod prisego vzlic oporekanja branitelja d.ra Ravnikarja, ker je pričakovati, da sovražno pričra proti Hladniku ker bi v resnici on spadal na za-tožno klop.

Obtoženec Hladnik je pojasnil, da ta-krat, ko mu je Capanna prinesel strup, ga ni hotel vzeti. — Za strup mu je pisal l. 1907.

Priča Alberico Batistelli je izpovedal v glavnem o sferisteriju, katero podjetje je v prvi vrsti povzročilo Hladnikov finančni polom v Trstu.

Tudi proti zapriseženju: priče Giovanni Piacentini se je izjavil branitelj dr. Ravnika, ker se on — branitelj — ne more otresti suma, da je pisal dotična pisma, ki so dala povoda za to razpravo proti Hlad-niku in ker je ta priča notoričen alkoholik. Ta priča bi spadala, na zatožno klop. Tudi policija tržaška je prijavila, da je bil priča že večkrat kaznovan.

Ukljub temu protestu je sodni dvor sklenil, da se priča zapriseže.

Priča Piacentini je izjavil, da pozna pričo eno leto. Imel je z njim večkrat sen-zalske posle. Nekega dne meseca marca je srečal na cesti Hladnika in ga povabil na svoj dom, kjer ga je prosil, naj mu pre-piše neko pismo, ki je namenjeno za neko žensko, ki je „mlada in zelo lepa“. Gre da se za neko šalo. To pismo je bilo ono, ki ga je prejela gospa Hammerlitzova s posla-nimi pilulami. Priča je podpisal na pismu tudi dr. Levičnikov podpis.

Hladnik odločno taji, da bi bil Piacen-tinija kedaj naprosil, naj mu piše kako pismo.

Izvedenci so izjavili, da je pismo pisal Piacentini.

Priča Ivan Alberti je izjavil ugodno za Hladnika. Piacentini da je pijanec. Hladnika so zapeljali italijanski senzali.

Izjave ostalih prič so se glasile veči-noma ugodno za obtoženca.

Na razgovor sta prišli dve pismi, ki ju je Hladnik pisal iz zapora nekemu Novaku in g. Zidariču.

Obtoženec priznava, da je pisal ome-njeni pismi. Na vprašanje predsednika, za-kaj je to storil, je odgovoril obtoženec da zato, ker je bil neumen.

Izvedenec dr. Schuster je izjavil, da bi gospa Hammerlitzova, ko bi bila zavžila po-slane pilule po navodilu v pismu težko obolela, a umrla bi ne bila. Enako je izja-vil tudi izvedenec dr. Plečnik.

(Nadaljevanje jutri).

Tržaška mala kronika.

Nervozni napad. Včeraj zjutraj se je gospa Elizabeta Vames, stara 40 let, stanuj-oča v ulici Sette fontane, soproga onega trgovca, ki je bil nedavno temu aretiran radi raznih goljufij, ki znašajo nad pol mil. kron, nahajala na dež. sodišču, da bi jo preiskovalni sodnik zaslišal v stvari. Nakrat se je pa pojavil pri njej silen nervozen na-pad. Morali so pozvati zdravnika z rešilne postaje „Igea“, ki jej je nudi potrebno po-moč ter jo dal po Trevesu prenesti na njeno stanovanje.

Sinočni uboj v Starem mestu. Kmalu po 2 uri po noči je bil aretiran v kavarni „Alle Nazioni“ 21-letni Josip Maicen, ki je zabodel Josipa Dobrila. On je priznal brez drugega, izjavil pa je, da je storil dejanje v silobranu. Dobrila da ga je napadel s štirimi njemu nepoznanimi individui, ter ga ranil z nožem. Maicen je bil ranjen ter imel raztr-gan jopič. Potem mu je iztrgal nož in se z njim branil.

Maicen je bil v resnici ranjen na prsni ter se je zatekel v poliambulanco, kjer so mu obvezali rane. Maicensa so zaprli in od-vedli v ulico Tigor. — Dobrila je umrl včeraj ob 2.30 uri po noči.

Samomor Včeraj popoldne je neka ženska stara okoli 24 let izpila v „bošketu“ dočim je bila njegova soproga začé tkom

so jo v bolnišnico, kjer je sinoči ob 6. uri umrla. — Doslej ni bilo še možno ugotoviti identičnost samomorilke.

Poskušen samomor. Ferdinand Kolenič, star 43 let brezposlen knjigovodja, stanujoč v ul. Nicolò Macchiavelli št. 6 je včeraj popoldne v trenutku obupnosti (20 let je tudi že popolnoma gluhi), vzel iz okna košček razbite šipe in si je z njim prerezal žili na obeh rokah. Pozvali so zdravnika z rešilne postaje in došli zdravnik je ugotovil, da je Kolenič že izgubil mnogo krvi. Obvezal mu je roki in ukazal bolniškemu postrežniku, naj ga odvede v bolnišnico. Ko ga je isti vodil po stopnicah, je hotel Kolenič skočiti preko držala doli v vežo, kar je pa postrežnik preprečil, držeč ga trdno za roko, nakar je nesrečnega spravil v bolnišnico.

Hipna blaznost. Včeraj zjutraj ob 10 uri je 24-letna Ersilia F., stan. v ulici del Broletto št. 2, hči nekega umrlega Lloydovega uslužbenca šla v penzijski urad tega zavoda in zahtevala, naj se jej izplača pet mesecev pokojnine po pok. očetu. Uradniki so jej rekli, da so jej vsak mesec poslali pokojnino na dom s pošto nakaznico. Ali Ersilia F. ni hotela o tem nič čuti in je pričela silno razsajati, očevidno, ker se jej je zmešalo.

Pozvali so Trevesa, ki je nesrečnico odvedel na njeno stanovanje ter jo izročil svojcem.

Koledar in vreme. — Danes: Štefan kr. — Jutri: Evfemija in Tekla dev.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 23° Cels. — Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Vlažen hlad. V začetku slabo, potem bolje.

Izpred sodišča.

Radi litra vina.

17-letna A. M., stanujoča na Greti št. 272, je šla dne 12. julija t. l. ob 6. uri zvečer v družbi Ivanke Fonda iz Barkovlj domov. Nesla je seboj v steklenici liter vina iz Barkovlj. Steklenico je bila zavila v par starih cunj.

Ko sta prišli na vrh ceste, ki iz Barkovlj vodi na Greto, pod takozvano „šanco“, ju je vstavil finančni stražnik Fran Suerz in vprašal obenem M., kaj da nese seboj. Rekla je, da cunje. Ko je pa on potipal, je čutil, da je med cunjami steklenica, na kar mu je M. takoj povedala, da ima liter vina. On jo je povabil, naj gre z njim na carinski urad, a ona je hotela nazaj v Barkovlje. Na to jo je on prijel za roko in jo vlekel seboj za kakih 15 korakov. Ona je pa med tem odvila steklenico in jo spustila na tla. Radi tega jo je on oklofutal in jo pahnol proti zidu. V istem hipu je pa prišel cestar Just Ferfolja, ki je finančnega stražnika opozoril, naj vendar pusti deklico, saj jo on itak pozna. Suerz je na to res pustil deklico in šel naprej, a ko je bil nekoliko oddaljen, mu je ona rekla: „Se bomo že videli kje drugje zato, ker ste me tepli!“ Na to je Suerz prišel z dvignjenimi pestmi zopet k njej in ji grozil. Skočil je pa zopet vmes Ferfolja in pomirivši Suerza spremil domov M.

Vsled tega je finančna oblast vložila kazensko ovadbo proti imenovani A. M. radi prestopka proti § 312 k. z. (razžaljenje časti javnega funkcionarja) in prestopka proti § 314 k. z., ker je zabranila javnemu funkcionarju vršenje svoje službe.

A. M. je pa ovadila Suerza radi prestopka proti § 469 k. z., ker je bila dejanski napadena.

Včeraj predpoludne se je pred okrajnim sodnikom dr. Segniamom vršila razprava proti obema tožencema, oziroma obtožencema. A. M. je branil dr. Josip Mandič, a Suerza kazenski branitelj dr. Laneve.

A. M. je izpovedala soglasno, kakor je gori navedeno, in priznala, da je stražniku, ki je grdo ravnal z njo, rekla „vagabund“.

Frančišek Suerz je izjavil, da ni kriv in da M.-ove ni zlostavljal.

Ivanka Fonda, zaslišana in zaprisežena kakor priča, je izjavila, da je dal Suerz M.-ovi dve klobuti.

Na sodnikovo opazko, da trdi M.-ova je o eni klobuti, je priča izjavila, da je ona videla, da jo je Suerz dvakrat udaril. Obtožena M. je izjavila, da jo je moglo Suerz dvakrat vdariti, a ona se spominja le za enkrat, ker je bila takrat razburjena.

Dr. J. Mandič je na to vprašal pričo, kako more razlagati dejstvo, da je v zapisniku finančne oblasti, ki jo je o dogodku zaslišala, vse drugače povedano?

Priča: Tega ne vem!

Dr. Mandič: V katerem jeziku so vas zaslišali?

Priča: V laškem.

Dr. Mandič (sodniku): A zapisnik je sestavljen nemški! (Na to priči): So Vam li prečitali zapisnik, predno so Vam ga dali v podpis?

Priča: Da, oziroma ne, ker mi ga niso prečitali doslovno, ampak so mi ga prevedli na slovenski.

Dr. Mandič: Konstatujem torej, da je bila priča zaslišana na zapisnik v laškem jeziku, zapisnik sestavljen v nemškem, a potem priči za potrditev in podpis preveden na slovenski jezik.

(V dotičnem zapisniku je namreč rečeno, da podpisana Ivanka Fonda izjavlja, da ni Suerz oklofutal A. M. in da ni sploh nikakor invehiral proti njej).

Priča Just Ferfolja je izjavil, da je videl, da je imela M.-ova razpletene lase in da je skočil Suerz proti njej in jej zapretel.

Dr. J. Mandič je na to predlagal, da se zapriseže A. M. kakor pričo v procesu proti Franu Suerzu; da se zaslišita priči Marija Sverza in Josipina Majcen in sicer iz okolnosti, da je bilo Ivanki Fonda toplo priporočeno, naj pove samo in čisto resnico in da se jo torej ni nagovarjalo h krivemu pričanju; in končno, da se zasliši Marijo Fonda o dejstvu, da jej je njena hči Ivanka takoj onega večera povedala vso stvar ravno tako, kakor je povedala na razpravi.

Obenem je dr. J. Mandič izročil sodniku zdravniško sprčevalo, da je bila A. M. dva dni po dogodku bolna.

Sodnik je pa odklonil vse predloge dr. Mandiča.

Govoril je na to zastopnik državnega pravdnštva, dr. Rocco, ki je zahteval najstrožjo kazen za obtoženca Frana Suerza, in primerno kazen za obtoženko A. M.

Govorila sta še oba branitelja, ki sta seveda zahtevala oprostitev vsaki za svojega branjenca.

Sodnik je pa proglasil razsodbo, s katero je oprostil oba. Razsodba je utemeljena na dejstvu, da izhaja iz zdravniškega sprčevala, da je M. histerična, in da takim — histeričnim — ženskam ni dati preveč vere. Priči Ivanki Fonda, da sodnik tudi ne more verovati, ker govori od dveh klobutah, dočim prizadeta A. M. sama trdi, da je dobila le eno. A iz ravno istega razloga — histeričnosti — se ne more zameriti in jo torej obsoditi, če se je spozabila in razžalila Frana Suerza, kakor javnega funkcionarja.

Op. ured. Poročali smo o tej — sicer brezpomembni razpravi — tako obširno, ker se je na isti dokazalo, kako se zaslišuje pri finančni oblasti slovenske stranke v italijanskem jeziku, zapisnike sestavlja v nemškem in iste pojasnjuje v slov. jeziku. In na podlagi takih zapisnikov se spravlja ljudi na zatožno klop!

In potem je bila cela finančna direkcija pokonci, ko smo nedavno temu prinesli neke naredbe, katerih se finančni organi ne drže.

Kakor se vidi, pa ni nič pomagalo, da smo gospodom osvežili spomin na one naredbe. Priporočamo gospodu finančnemu ravnatelju dvornem svetniku baronu Koberju, naj že vendar enkrat izčisti ta avgijev hlev.

Društvene vesti.

Kolesar. društvo „Balkan“ vabi vse člane k važnemu posvetovanju danes v petek ob 9. uri zvečer v kavarno „Minerva“ na Acquedotto.

Nar. del. organizacija.

Javen shod sklicuje skupina NDO „mestna plinarna“ na ponedeljek, dne 5. t. m., zvečer ob 9. uri v vrtnih prostorih „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu. — Dnevni red: razmere v mestni plinarni.

Pozivljamo delavstvo, da se shoda udeleži v čim največjem številu.

Vesti iz Goriško.

Državna železnica in humaniteta. — S Krasa: Večkrat sem opazil na naši državni železnici neko izredno strogost nasproti onim ubogim branjevkam z jerbasi. Na nekaterih postajah še velikodušno trpi to, da te reve z jerbasi na glavi vstopajo v vlak;

Kamnoseški mojster

z državno skušnjo, trezen, pošten človek, išče se kot samostojen poslovodja večjega kamnoseškega podjetja. Omenjeni mora biti popolnoma vešč v vseh cerkvenih in umetniških kamnoseških delih. Znanje slovenskega jezika se zahteva. — Samo že izkušene prve moči imajo prednost. Vstop takoj, ali po dogovoru. — Ponudbe naj se pošiljajo na:

„Prvo južnoštajersko kamnoseško industrijsko družbo v Celju“.

Žrebanje se vrši neprekinjeno dne 8. oktobra 1910 ob 8. zveč.

loterije podp. društva c. k. policijskih uradnikov

Srečka stane 1 K in njih udov in sirot Srečka stane 1 K

I. glavni dobitok 30.000 kron

Dunaj, Schottenring 11 (policijska direkcija) Srečke je dobiti v vseh menjalnicah, loterijah in trankah.

Odprl se je v Škedenju **kinematograf „Adria“**

Elegantna dvorana, sestavljena po najmodernejših načrtih.

Vsaki torek, četrtek in soboto nov program.

VSTOPNINA: I. mesto 30 vin., otroci in vojaki 20 vin. II. mesto 20 vin., otroci in vojaki 10 v.

Odvetnik

Dr. Henrik Krammer

je premestil svojo pisarno

v ulico Caserma št. 6, I. n.

IVAN KLUN

naznanja slav. občinstvu, da je odprl na

novu urejeno prodajalno

jestvin v Sv. Ivanu št. 506

(pri Trstu) ter se priporoča slavnemu občinstvu pri sv. Ivanu in bližnji okolici

za obilen obisk. — Pošiljavo na doželo.

CENE ZMERNE.

Stalnim odjemalcem dva odeta odbitka.

Odvet. pisarna

Dr. Gregorina in Dr. Slavika

išče

pisarniškega vajenca.

Ali se hočete po ceni obleči?

Pojdite v dobroznano trgovino

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Tam dobite

Moške obleke . . . od Kron 13 do 56

Obleke za dečke . . . od Kron 6 do 30

Otroške obleke . . . od Kron 2 do 20

Velik izbor blaga iz inozemstva in iz domačih tovarn. **Velika zaloga srajc, hlač in drugih predmetov za delavce.**

Sprejemajo se naročbe po meri.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Zaloga obuvala

in lastna delavnica

PAVEL VISINTINI

Trst, ul. Giosue Carducci 31.

Poljalka ul. S. Sebastiano 8.

Velika izbora moških in ženskih čevljev. — Poprave se izvršujejo točno in solidno

po zmernih cenah

Podruž. via Riforma 28

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MALKANTON - TRST

Mnenje gospoda dra. G. Stamanoff-a, Slivuo

G. J. SERRAVALLO

Trst.

Med potzkusi, izvršenimi z Vašim izdelkom **ŽELEZNATO KINAVINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo), je nekaj slučajev, katere je vredno, da objavim. Pripisal sem Serravallovo Kina-vino z železom gospej, ki je trpela na malokrvnosti in tožila za glavobolom ter breztečnostjo. Posledice so bile: probujenje teka, bolečine v glavi so izginile in splošno stanje se je zboljšalo. Drugi slučaj se tiče deklice sedmih let, šibke, konvalescentne po difteriji in malokrvne. Posledice so bile: splošno zboljšanje, probujenje teka, povrnitev rudečice na ustnicah, ki so bile poprej blede. Na splošno se dosežejo s Serravallovim Kina-vinom z železom jako lepi uspehi in jaz sem z njim popolnoma zadovoljen.

SLIVNO, 12. oktobra 1908.

Dr. G. STAMATOFF.

Predno nakupite pohištvo, blagovolite obiskati

zalogo pohištva Angelo Palma

TRST, ulica Giosue Carducci 20, kjer najdete solid. blago

po najnižjih cenah.

Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebno olajšave . . . **novoporočencem** . . .

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
- - gospodinjam - - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - -

na drugih pa, kjer so bolj birokratičnega duha, ali bolje rečeno: strahopetni, jim takširajo vse jerbese kakor potno priljago, češ, da je prepovedan vstop v vlak z jerbasi. Ta uboga reva torej, ki je prišla že morda več ur hoda daleč z bremenom na glavi z namenom, da si prisluži v mestu kak počen groš, mora dati še tistega železnici, ali pa naj hodi! Kajti železnica je le za gosposdo — „z legitimacijami“?

Za eventualni deficit smo pa davkoplačevalci nižjih slojev še vedno dobri garantanti.

Poglejmo pa malo, kako se postopa v tem oziru z drugimi potniki, ki potujejo za zabavo, in z raznimi agenti! Le-ti zbašejo večkrat po dva, tri kovčke v svoj kupe, od katerih tehta vsak posamičen gotovo več, nego najtežji jerbasa uboge branjeve. Tem gospodom seveda, — ker imajo denarja na izobilje, — Bog obvaruj reči jim žal besede! Za te je skoraj gotovo kondukterju priporočeno, naj jim celo gre na roko v slučaju potrebe. — Lovci smejo v tretji razred z divjačino in s psi (za zadnje sicer plačajo, a pes ostaja še vedno pes in ne človek, če tudi v III. razredu), ne pa v II. in I. razred.

Kar velja pa za aristokrata, naj velja tudi za demokrata, kar velja za gospodo, naj velja tudi za reveža. — Če smejo razni gospodje z različnimi prtljagami, zajci in psi i. dr. v kupe III. razreda, ki je namenjen v prvi vrsti za revnejše sloje, naj smejo tudi uboge branjeve s svojimi jerbasi v kupe.

Najbolje bi pa bilo, da bi se za take ljudi preskrbelo poseben voz, kamor bi brezplačno odlagali svojo prtljago, ali pa da bi (kakor v Bosni) uvedli še IV. razred. Na ta način bi prišli in okom tem rednim tožbam in pomagano bi bilo tudi izdatno našim malim obrtnikom nižjih slojev. — Če živiš ti, pusti tudi drugega, da si pošteno služi svoj vsakdanji kruh, kajti tudi on ima jednako pravico do življenja kakor ti!

Dijaški pevski kvartet priredi v Kopri v Krasu v nedeljo 4. t. m. zabavni večer v dvorani g. I. Zega. Vspored je izbran in mnogovrsten. Začetek ob 6. in pol zvečer.

Vesti iz Istre.

Iz Doline Ivanu Hribarju. Iz Doline je bila odposlana sledeča brzojavka: Zupan Hribar

Ljubljana.
Iskreno čestitam! Neustrašeno naprej!
— Pangerc župan in poslanec, Vizintin, Sancin, Marinšek, Žerjav, Kovač.

Druge slovenske dežele

Z Reke. Telovadno društvo „Sokol“ v Ilirski Bistrici priredi 18. septembra t. l. veliko veselico z javno telovadbo. Te veselice se udeležijo tudi reški Slovani s posebnim vlakom. Slovensko društvo in „Sloga“ na Reki, delata za ta izlet veliko reklamo.

Ker je ta izlet spojen z ogromnimi stroški, so naprošena vsa bratska društva z Reke in okolice, da se mnogoštevilno udeležijo tega lepega izleta in da ne prirede omenjenega dne nikakih svojih veselic. — Vozna cena in odhod vlaka, bosla razvidna iz posebnih plakatov, ki jih izda društvo „Sokol“ v Ilirski Bistrici, kakor tudi svoječasno po časnikih.

Uljudno vabimo vse reške in okoličanske Slovence, da se pridružijo izletu, ki ga priredi naše bratsko „Obrtno radniško društvo „Sloga“ na Reki“ v nedeljo na 4. septembra t. l. v Omišalj s parobrodom „Frankopan“.

Odhod z Reke ob 2. uri popoldne. — Podrobnosti prinese „Reški Novi List“.

Gospodarstvo.

Akcije in obligacije Živnostenske Banke. Počeni od 1. septembra t. l. bodo na tukajšnji borzi akcije in obligacije Živnostenske banke pro Cechy a Moravu dvo-pisno notirane in bodo kurzi teh papirjev od tega dne v oficijelnem kurzem listu vsaki dan objavljene.

Trgovska-obrtna zadruga v Trstu je imela do inkl. 31. avg. t. l. 4.474.892.74 kron prometa, proti 3.695.377.11 kron prometa, ki ga je imela do konec julija tek. leta.

Hranilnih vlog se je tekom meseca avg. vplačalo 199.184.61 kron, izplačalo pa 134.693.91 kron.

Od 1. januarja t. l. se je uplačalo hranilnih vlog 1.079.382.05, izplačalo pa 974.243.17 kron.

Posojil se je tekom leta izplačalo 228.627 kron, vrnilo pa 247.621.61 K.

—C— Borzni pregled. Reči moremo, da na vsem internacionalnem denarnem trgu vlada kriza. Razni vzroki so uplivali na internacionalni trg in so povzročili napetost. — Pri nas je ta napetost težje naravi.

Dejstvo je, da je situacija našega denarnega trga slaba. Privatni diskont je dosegel oficijelni obrestnik. To dejstvo razburja borzne kroge, ker je težko dobiti denarja tudi z visokim obrestnikom. Z ene strani so povzročili to okolnost faliment borzne firme Goldberg in Pollak; z druge

strani je žetev povzročila denarno porabo ki se jo mora financirati; tretje s strani potrebujejo borzni spekulanti za svoje operacije z efekti, večje svote denarja. Nekateri pa menijo zopet da je zvišanje obrestnika povzročila Avstro-Ogrska banka, da opozori spekulante, naj se ne spuščajo v spekulacije z inozemnimi vrednotami.

Strah, da bi se denarna kriza še bolj poojstrila, je povzročil požar bruseljske razstave, ker so bile pri tem interesirane mnoge zavarovalne družbe, ki so imele velikih izgub.

Največ škode so imele angležke, francoske in belgijske zavarovalnice. Berolinske banke, pri katerih so imeli ti zavodi denarne vloge, se bojijo, da bodo morale denar izročiti, ker tem zavarovalnicam ne bo za doščal kuratni njihov denar za izplačanje odškodnin. — Te vloge so velike in bi ti bančni zavodi morali po tem umakniti iz prometa velike svote in bi berolinski denarni trg težko občutil to izgubo.

Iz teh vzrokov je poslovanje na internacionalnem denarnem trgu — mrtvo. Na dunajski borzi vlada interes za delnice Avstrijskega zemljiško-kreditnega zavoda. Od industrijskih papirjev se iščejo Avstrijske delnice; železniške vrednote so zapuščene, kakor tudi rente. — Na budimpeštanski borzi vlada isto tako — mrtvilo. Rente in valute so zapuščene, kakor na Dunaju.

Zaloga tu- in inozem. vin, spirita, likerja in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhanc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale

Velik izbor francoskega šampanjca, penočih de-sertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordsaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Ohianti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec ali vovoc in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz de-mišnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raz-pelja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Gradjanska Pekarna D. D. Zagreb

Išče strokovno izobraženega

!! RAVNATELJA !!

Zahteva se:

poznanje hrvatskega ali kakega slovan. jezika.

Ponudbe z „curriculum vitae“ in referencijami na

„Gradjanska Pekarna D. D. u Zagrebu“, Dalmatin. ulica 11

Ivan Miheučić & Co.

MEHANIČNA DELALNICA

Trst - Via Tiziano Vecelio šte. 4 - Trst

SPREJEMAJO SE V POPRAVO PARNI STROJI IN KOTLI, VSAKO-VRSTNI MOTORJI NA GAS IN BENZIN. — VSAKOVRSNA INDU-SIRIJALNA DELA V KOVINAH IN KOLARSKA BAKRENA DELA
VSE NAROČBE SE IZVRŠIJO Z NAJVEČJO
SKRBNOSTJO IN NATANČNOSTJO.
PRORAČUNI IN NAČRTI. TELEFON ŠTEV. 22-53

Včeraj, v četrtek, dne 1. septembra 1910

odprla se je nova trgovina

specijaliteta v modah za gospode

A. Freislamp, Borzni trg 3

:: Panificio Triestino ::

Otvoritev filijalke na Opčinah

ob sežanski cesti.

MALI OGLASI

MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane be-sede se računajo enkrat več. Naj-manja pristojbina stane 40 sto-tink. Plača se takoj lns. oddelku.

Prodaja se trgovina z jestvinami, 400 kron tedenskega inkaso; malenkostna najemina. — Acquedotto 6. 1441

Kupujemo večjo množino grozdja za pro-izvajanje vinskega soka. — Samo dobre vrste, pred vsem beli in muškatelec. Ponudbe je poslati na Vydrovo tovarno hranil, Praga VIII. 1431

Gospodar. in konsum. društvo v Lokvi na Krasu da svojo prodajalno z mešanim blagom v najem. Pogoji pri načelstvu. 1336

Dve uradnici iščeta v bližini južn. kolo-dvora čedno meblavano sobo s hrano. Ponudbe na Inzeratni oddelek Edinosti pod „Zmerna cena“. 1369

Pekarna in sladčičarna : Ivan Pertot-Susič Trst, via Cavana št. 17 (na-sproti sodišču). Zalagatelj dru-štva „Società Cooperativa fra Impiegati privat.“ v Tr-stu. — Večkrat na dan svež kruh. Najfin. sladčiče. Pošilja na dom. Prejema naročila za vsako pecivo. Velika zaloga moke Majdičeve in drugih prvih mlinov po nizki ceni.

Josip Gorjanec, krčmar v Gorici na Kormu v palači gospoda grofa Attemsa, priporoča slavnemu občinstvu svojo dobro upeljano gostilno. Toči bela, briska, in vipav-ska vina, črna, furianska in kraški teran. Vsaki čas sveže pivo, mrzla in gorka jedila. Tujcem je pre-nočišče na razpologo in hlevi za živino. — Postrežba točna, cene zmjerne. 1250

Mihael Pernarčič Trst, ulica Romagn 16, stavljeni in umet-niški mizar, izvršuje vsakovrstne specijalite za no-granje in zunanje uredbe v stanovanjih, pisarnah itd. Cene zelo zmjerne. Priporoča se vsem Slovanom. 735

Jakob Tedeschi Trst ulica dell' I-stituto št. 17, I. n. — Svetiljke, aparati za plin. Plačilo na obroke. 40 do 50% plina se prihrani. 1415

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove
(vokal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kakor tudi raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke, Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angloški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

TRVDKA

Adolf : Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I.

TELEFON šte. 16-83.

(zraven restavracije Cooperativa ex

Hachier) prodaja na mesečne ali

tedenske obroke obleke in po-vršnike za moške, perilo itd.

Najdogovornejše cene.

POZOR! Skladišče ni v pritličju,

ampak v prvem nadstropju

Antonio Spanghero

DEKORATIVNI SLIKAR

Naslednik tvrdke DELALNICA:

DOMENICO DELISE. Via Madonna 7

Telefon 160 Trst Telefon 160.

VELIKA ZALOGA. — Papir za

tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in

dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA:

imitacije lesa in marmorja, izložne table.

Pohištvo

svetlo in temno, posamezni kosi, cele spalne in jedilne sobe, ogledala, slike itd. itd.

vse po nizki ceni.

Izgotovlj. moške obleke

.... in šivalni stroji

na obroke in ceno. — Prodaja

IVANKA DOREGHINI, Trst

Zaloga pohištva) ul. Madonna 8.

Austrijansko parobrodarsko društvo na dionice

: „DALMATIA“ :

VOZNI RED

veljaven od 16. julija 1910 do nove odredbe.

Proga TRST-METKOVIČ A
Odhod iz Trsta v ponedeljek ob 5. uri popo-ludne. Dohod v Trst v soboto ob 6. uri zjutraj.

Proga TRST-METKOVIČ B
Odhod iz Trsta v četrtek ob 5. uri popoldne. Dohod v Trst v sredo ob 6. uri zjutraj.

Proga TRST-METKOVIČ C
Odhod iz Trsta v soboto ob 5. uri popoldne. Dohod v Trst v četrtek ob 6. uri zjutraj.

Proga TRST-KORČULA
Odhod iz Trsta v torek ob 5. uri popoldne. Dohod v Trst v ponedeljek ob 6. uri zjutraj.

FRIDERIK SCHWARZ

Trst, Via Valdirivo št. 3, Trst

Zastopnik : znanih : mlinov

SZMOLENSKY & COMP.

.... SZABATKA

Proi parni mlin Békéscsaba

Akcijska družba parnih mlinov

Baja. — Zastopnik za Trst, Go-riško, Istro in Dalmacijo.

CANTI JUGOSLAVI iv. Kušarja

se dobivajo v „Slovenski knjigarni in

trgovini papirja“ JOSIP GORENJEČ,

Trst, ul. Valdirivo 40. Knjiga stane

broš. K 3, lično v platno vezana K 4